

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

ע"ה

עין משפט נר מצוה

בא מיי פ"ד מהל' רוצה
הלכה ו סגן לאוין
קסג
בב ב מיי פ"ב הלכה
ח:
בב ג ד מיי שם הלכה ז:
בב ה ו מיי שם הלכה ז:
בב ז מיי פ"א מהלכות
אסורי ביאה הי"ב
ל תור לה"ע סי' כ:
ל ח ט מיי פ"ב מהל'
עדות הלכה ז:
לא י כ מיי פ"ד מהל' מקי
מנון הלכה ז:
לב ל מיי שם הלכה ח:
לב מ מיי פ"ד מהל' רוצה
הלכה ג ה:

בגוסס בידי אדם. מימה אותו שעשאו גוסס אמאי פטור הא רוב גוססין למיטה^י ואמרינן זריש בן סורר (לעיל דף ט:): דהולכין צדיקי נפשות אחר הרוב והמכה חזירו ואמרוהו למיטה ומת מי לא מייחיד והא נמי אמוד למיטה הוא וי"ל דקיון שהקילה עליו תורה שחושבין אותו כדאמרינן

בצמון וזע"פ שאמרוהו למיטה אין הורגין כל זמן שהוא חי וזימנין נמי לאומדין למיטה ומי אף על גב דרוצא מיימי הלכך כיון שצא אחר והרגו פטור ומדע דהא אשכחן גוסס צדיקי שמיס נחשב כמי לחייב את ההורגו אע"ג דרוצ גוססין למיטה הלכך אין לתמוה צגוסס צדיקי אדם אס נחשבנו כמי לפטור מי שעשאו גוסס:

מר מדמי ליה לטריפה וכו'. אף על גב דקראי קא דרשי אינטרין ליה להני טעמי:

ההורג את הטריפה פטור. אפי' למ"ד טריפה חיה דסופו שימות בחצלה זו ומדע דהא רבא אית ליה טריפה חיה צפרק קמא דתמורה (דף י"א: ושם) ומיניה נראה דהתם גרסינן רבה בר פלוגתיה של רב חסדא ועוד דסברתיה הפוכה צפרק קמא דצבורות (דף ג. ו. ושם):

בפני בית דין חייב. כגון דלאוהו ציוס שדינן על ראייתם דאי ראוהו צלילה צעי עדות כלמוכח

בהמובל (ב"ק ד' ט: ושם) וכיון דצבעי עדות צענין עדות שאתה יכול להזימה: **שורך** טריפה שהרג חייב.

אע"ג דצטליה פרק ד' ו' (שם דף מד:): פטרינן לרבי שמעון שור שנחטין להרגו את זה והרג את זה מטעם דכמימת צעליס כך מימת השור לא דמי דהתם הטעם שור

לשניהם אצל הכל צלמס שייך לפטור מטעם עדות שאי אמה יכול להזימה וצשור לא שייך דאס הוזמו עדים משלמים דמי שור טריפה לצעליס:

ב"ד חייב שלא בפני ב"ד פטור בפני ב"ד חייב דכתיב² ובערת הרע מקרבך שלא בפני ב"ד פטור דהויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה הא תו למה לי היינו תך הרובע את הטריפה איצטריכא ליה מהו דתימא ליהוי כמאן דמשמש מת וליפטור קמ"ל דמשום הנאה הוא והא אית ליה הנאה ואמר רב אשי אמר³ אפילו עדי טריפה שהוזמו אין נהרגין עדי טריפה שהוזמו נהרגין רב אשי אמר קרא³ השור יסקל וגם בעליו יומת כל היכא דקרינא ביה וגם בעליו יומת קרינן ביה השור יסקל וכל היכא דלא קרינן ביה וגם בעליו יומת לא קרינן ביה השור יסקל רב אשי אמר⁴ אפילו שור טריפה נמי שהרג פטור מאי טעמא כיון דאילו בעלים הוו פטורי שור נמי פטור: שיסה בו את הכלב וכו':⁷ אמר רב אחא בר יעקב כשתמצא לומר לדברי ר' יהודה ארס נחש בין שיניו הוא עומד לפיכך⁸ ומכיש בסייף נחש פטור לדברי חכמים⁹ ארס נחש מעצמו הוא מקיא לפיכך נחש בסקילה¹⁰ והמכיש פטור:

מתני' והמכה את חברו בין באבן בין באגרוף ואמרוהו למיתה והיקל ממה שהיה ולאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'** תנו רבנן את זו דרש רבי נחמיה⁴ אם יקום והתהלך בחוץ על

אי לאו כחו טיויל נסתם. תפול מיד כנגדה ולא ללדדין: אלא כח כחוש הוא. אינו כמו חזק אלא קלת כמו יש כחן והאי דלא אולה לעיל משום שכלה כח חזק הזריקה והאבן חזרת לארץ אבל עדיין הולכת היא ממקלת כמו: ה"ג ר' יהודה בן צביא אומר צוה אחר זה **האחרון חייב וכו'**: ע"ד **דלויא כל נפש** ויכין דמתחילה סייעו עמד הראשונים בהריגתו ליכא כולה נפש צמכת האחרון: כל דהוא נפש. אפי' מקלטה ומיניה היכא דהכהו צבת אחת לא קטלינן ולכלה דאיש כי יכה אחר רוממא ולא שניס שניס הכהו: הכל מודים בהורג את אדם טריפה.

כגון נקב הושט או קרום המוח: **שוא פטור**. מדלא אפליגו ציה שמע מינה כיון דניכריס חמיכת סימנין חיותו גזרל קטילא חשיב ליה: **גגוסס צדיקי שמים**. וצא אחר והרגו הכל מודים שחייב דלא איתעביד ציה מעשה צרישא והרי הוא כמי: **גגוסס צדיקי אדם**. כגון זה שקרוב למות מחמת המכות אללא לא עשאוהו הראשונים טריפה: **מחסיני סמנין**. סימן חיותא: כל נפש להציא וכו'. דמשמע כל דהוא נפש: **שוא חייב** האחרון: ובערב הרע. והרי ראוהו רוצח: **שלא בפני צ"ד**. ואתה צא לחייבו על פי עדים פטור דאין עדותן עדות דהיא עדות שאי אמה יכול להזימה לקיים צה דין הזמה שאס הוזמו אין נהרגין דגזרל קטילא צעו למיקטל: **אס הטריפה**. אדם טריפה ורצעו חזירו צמטכז וכו': **חייב** דהא איכא הנאה: **נמאן דמשמש** **מס**. רוצע את המת: **והא איה ליה הנאה**. אבל רוצע את המת ליכא הנאה שעבר חמימותו ולחלותו ולטעון: **עדי טריפה**. שכן עלמין טריפה: **שהוזמו נהרגין**. דכתיב ובערת הרע מקרבך: **לפי שאינן זוממי וזומנין**. צדין וזומני וזומנין. אותם שהזימום ואמרו להם צחותה שעה עמנו היימס אס היו צאין שניס אחרים וזומינן אותם לומר היאך אתם זומינן את אלו והרי אתם עמנו היימס צמקוס פלוני אין הוזמנין שנמאלאו עכשיו וזומנין נהרגין משום דגזרל קטילא צעי למיקטל הלכך כי לא אחזמו נמי לא מקטלי תך טריפה אפומיירו דהוה ליה עדות שאי אמה יכול להזימה ולא מקטלי. ולרצא כיון דעדות זומנין חדוש הוא אע"ג דהו עדות שאי אמה יכול להזימה מקטלי: **זוממי וזומנין**. הוזמנין את הראשונים כשהן נעשו זומנין הוו להו זומנין של זומנין קמאי. כל עדות זומס קרו זוממי של קון דאמרינן זוממי צת כהן צאלו הן הנחנקין (למן דף טד:): **וגם צעלי וימת**. כלו' כמימת צעליס (בסנהדרין דף ג. צ.) כך מימת השור. ולהא מילתא נמי מקשינן להו דכיון דאילו קטיל מריה שלא צצ"ד לא מקטיל על פי

עדים כדאמרינן לעיל שור נמי לא מקטיל על צעליס הוקש: **שיסה**. גירה: **השיך**. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצטרו: צין שיניו עומד. כיון שזענו דלאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: **מכיש בסייף**. כדון רוצח: **מעצמו מקיא**. צנשיכתו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שזיעה צסופו להקיא מיניה לאו מכחו מיית: לפיכך נחש צצקילה. כדון שור הורג אלס דכתיב השור יסקל (שם). שרגלים לדבר. שאל מחמת הכאה. האילו ומתחלה היקל ממה שהיה (תיר דה).

תורה אור השלם

1. וְאִישׁ כִּי יַבִּיחַ כֹּל נֶפֶשׁ אֶדְמַת מוֹת יִיחַת:

ויקרא כד יז

2. וְהַקְּבִיא הַהוּא אֶת הַלֵּם הַהוּלֵם הַהוּא יִיחַת כִּי דַבַּר קָרָה עַל יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הַמְּוַזֵּא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הַיְחַדְּךָ מִבֵּית עֲבָדֵי יְיָ לְהַיְחַדְּךָ מִן הַיְחָדְךָ אִשְׁרֵי אֶרֶץ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְקַבֵּל קֶדֶשׁ וּבַעֲרַת הָרַע מִקְרָבֶךָ: דברים יג ו

3. וְאִם שׂוֹר נִגַּח הוּא מִתְמַל שִׁלְשֵׁם וְהוּעֵד בְּבִקְלֵי וְלֹא יִשְׁמְרֵנו וְהַמִּית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הַשׂוֹר יִסְקַל וְגַם בְּעִלְיוֹ יִיחַת: שמות כא כט

4. אִם יִקֹּם וְהַתְּהַלַּךְ בַּחוּץ עַל מִשְׁעַנְתּוֹ וְנִקַּח הַמִּפְקֵד רַק שְׂבָתוֹ יִחַן וְרָפָא וְרָפָא: שמות כא ט

מוסף רש"י

הכחור עשרה בני אדם כרו פטורין. שאין ידוע אם יד מי נהרג (ב"ק י' דענין שיהא כל נפש אדם. כל הנפש ואין כלל מהל' לא הנפש ופטורים ממיתה (שם) וכל עדות שאי אתה יכול להזימה לא שמה עדות. דרממא אמר (צריס יט) ודרכו השופטים הטעם והנה עד שקר העד וגו' ועשימס לו כאשר יומס לפשות וגו' עדות שאתה יכול לקיים עמו מורה הזמה הויה עדות ואי לא לא (פסחים יב. ובעיני ע"ל שם.) בין שיניו הוא עומד. וכל סומת הנחש יכל הארס (ב"ב ב.) לפיכך מכיש בסייף. דהוה ליה כאלו הכנו צצייף. שהורג ממש הוא ולא גורס (שם). נחש בסקילה. כדון שור הורג אלס דכתיב השור יסקל (שם). שרגלים לדבר. שאל מחמת הכאה. האילו ומתחלה היקל ממה שהיה (תיר דה).

עדים כדאמרינן לעיל שור נמי לא מקטיל על צעליס הוקש: **שיסה**. גירה: **השיך**. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצטרו: צין שיניו עומד. כיון שזענו דלאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: **מכיש בסייף**. כדון רוצח: **מעצמו מקיא**. צנשיכתו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שזיעה צסופו להקיא מיניה לאו מכחו מיית: לפיכך נחש צצקילה. כדון שור הורג אלס דכתיב השור יסקל (שם). שרגלים לדבר. שאל מחמת הכאה. האילו ומתחלה היקל ממה שהיה (תיר דה).

עדים כדאמרינן לעיל שור נמי לא מקטיל על צעליס הוקש: **שיסה**. גירה: **השיך**. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצטרו: צין שיניו עומד. כיון שזענו דלאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: **מכיש בסייף**. כדון רוצח: **מעצמו מקיא**. צנשיכתו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שזיעה צסופו להקיא מיניה לאו מכחו מיית: לפיכך נחש צצקילה. כדון שור הורג אלס דכתיב השור יסקל (שם). שרגלים לדבר. שאל מחמת הכאה. האילו ומתחלה היקל ממה שהיה (תיר דה).